

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Commentarijs Rervm Gestarum Sancti & gloriosi Apostoli Thomæ: Ex grauißimis Rerum Indicarum Scriptoribus R. P. D. Ioanne Petro Maffeo, Bergomate, è Societate Iesu, & Reuerendiß. D. Hieronymo Osorio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42787

VITA S. GATIANI PRIMI EPISCOPI Turonensis: Ex ea quæ est per S. Gregorium æquè Turonensem episcopum, Lib. 10. Histor. cap. 30.

18. Decēb.
*est v. (iuxta
Baron Tom.
2. ann.º Chri
sti Domini
253.

Prædicat
Christum
elam.

Multapati-
tur.

Obitus eim.

20. Decē.

Vide Tom. 1.
Annal. C.
Baron &
Notat. ad
Martyrol.
Rom.

P R I M V S ecclesiæ Turonensis antistes Gatianus anno Imperij * Decij 1. à Romanę Sedis Pontifice Fabiano destinatus est: qui urbem multitudine paganorum nefaria idolorum superstitione miserrimè confictante, plenam inueniens, prædicatione diuini verbi clanculùm eam primò expurgare cepit. Idololatræ namque tanta in eum rabie interdum sequiebant, vt inuentum multis iniurijs afficerent, impositisque plagis haud leuibus sanè ad mortem raptarent. Et quidem ille martyrij cupidus, vitam libenter vel miles data oportunitate pro Christo neci exposuisset: nisi eam in apertam ecclesiæ perniciem vergere prospexisset. Igitur occultè animarum saluti die nocteque inuigilans, tandem in pace post annos non paucos è vita decelsit: magno sanè cùm ecclesiæ istius detrimento: vt pote quæ annos 37. pastore deinceps caruerit.

Passionem SS. Eugenij & Macarij habet l. 1. in vita S. Artemij 20. Octob.

COMMENTARIVS RERVM GESTARVM Sancti & gloriosi Apostoli Thomæ: Ex grauissimis Rerum Indicarum Scriptoribus R. P. D. Ioanne Petro Maffeo, Bergomate, è Societate Iesu, & Reuerendiss. D. Hieronymo Osorio Lusitano, Siluensi episcopo.

CVM misso sancto Spiritu, Apostoli provinciis instructu diuino docendæ religionis veritatisque causa sortirentur, Thomas Indiam in orbis terrarum distributione sortitus, Socotoram insulam Arabici maris fertur adijisse primum: dein, multis ibi factis Christianis, traiecisse Cranganorem. In ea ciuitate cum multos item Christo filios peperisset, Colanum perijt; neque ibi frustra disseminato Euangelio, trans iuga montium ad oram Orientalem ingenti labore contendit: multaque locis ac præsertim in Coromandelis regno, Christiana re bene gesta, perrexit in Sinas; quorum ea tēpestare celeberrimum erat nomen; ac diuini verbi sementē in ea quoque nouali facere instituit. Atque haud pœnitenda collecta fruge, templisque ad Christi cultum ædificatis, in Coromandelem ad reuifendos & confirmandos in fide neophytos redijt.

21. Decēb.

*Hæc Maffei's
hister Indiæ
carū, lib. 1.*

Coromandelis caput ac regia tum erat vrbs Meliapor; quam vetustate bellisque dirutam nuper Lusitani, deducta eo militum emeritorum colonia, frequentarunt, ac mutata appellatione, honoris Apostoli causa ab sancto Thoma denominarūt. In ea vrbe sacram ædem extruere aggressus Apostolus, cum à dæmonum sacrificiis, & ab Sagamo Rege prohiberetur, res interim insignis accidisse perhibetur ad Christi virtutem & fidem Euangelij comprobendam. Inusitatę magnitudinis truncum (vt fit) in littus eiecerat mare: quod eo tempore leucas ferè decem ab vrbe distabat. Eam Rex materiã cum in vsum ædificij cuiusdam vehemēter expeteret, robusti primùm homines incassum

*Vrbs S. Thome
in India.*

*Præclarum
miraculum.*

Bbb 3

funi-

funibus ergatisque amouere conati, dein adhibiti complures elephantibus, cum toto conuicti impetu nihil omnino proficerent, Apostolus Regi conditionem tulisse fertur, si truncum illum sibi ad templum vero Deo adificandum daret, nullis machinis, nullo mortalium adiutore, sese protinus ad urbem attracturum. Cum Rex, insanire videlicet hominem ratus, per ludibrium annuisset, tum diuus Thomas, zona, qua erat praecinctus, ad prominentem e caudice ramusculum annexa, signo tantum facto Crucis, immanem stipitem facili doctum sequentem, vniuersa ad spectaculum effusa ciuitate, in ipso pomario statuit: ibidemque defixa lapidea Cruce, vaticinatus est, cum ad eum lapidē usque pertingeret pelagus, tum diuino iussu ē remotissimis terris candidos homines ad eadem, quae ipse intulisset, sacra instauranda venturos. Neque sefellit praedictio. Si quidem sub Lusitanorum appulsum, oculis tot annorum accessibus locus Oceano demum allui coeptus.

*Vaticinium
D. Thomae,
quod hodie
nostris tem-
poribus im-
pletum cer-
tissimum.*

*Nefandum
facinus cu-
iusdam Bra-
chmanae.*

Verum ab eo signo ceterisque virtutibus, cum Thomae verbis maior in dies accresceret fides, Brachmanis autem, furo & fallacis parata iam auctoritas, iam sagina deficeret, accensus rabie quidam ex ijs, foedum ac ferum facinus mali daemone instinctu concieuit. Filio admodum puero ipsemet necē intulit, ut haberet vnde peregrino & inuiso capiti crimen exitiumque constaret. Citatus ad Regem Thomas, cum accusator ab eo per summam indignationem & querimoniam poenas filij extincti repereret, contra, Thomae discipuli, affinem aut omnino

con-

conscium eius culpæ magistrum negarent, nihil opus esse coniecturis & certaminibus, ait Apostolus, ab ipsomet qui occisus fideatur, omnium optimè cognosci rem posse: petit ut eius publicè interrogandi potestas fiat: nihil recusatum ab aduersario: & cunctis tam inaudita rei expectatione suspensis, cadauer in medium affertur. Tum ad exanimem puerum Thomas placido & sereno vultu conuersus: *Suscitat mortuum S. Thomas.*
 Agedum, inquit, per Christum quem ego Deum prædico, palam & sinè ambagibus puer promequisnam huiusce rati sceleris auctor extiterit. Mirum dictu: ad Christi nomen frigido & exsangui corpusculo vitales confestim rediere spiritus: & clara voce ut oēs exaudirent, Thomam certum summi Dei legatū & ipsius odio, adstruendam illi calumniam, nefarias à pariete sibi manus illatas esse confirmat. Hac tam illustri tamque admiranda testificatione fractus calumniator obmutuit.

Sagamus propenso iam antè ad credendum animo Christianam deindè fidem ac religionem sinè vlla dubitatione complexus est. Regem ex amicis & popularibus imitati complures. *Rex Sagamus si Christianum & multi alij.*
 Brachmanis, quâquam detecta diuinitus fraude, & pulso in exilium parricida, pertinax tamen & cæca mansit improbitas. Cùm lætos Christianæ rei progressus, & neglecta deorum simulachra ferre non posset, facta conspiratione præconem Euangelij è medio tollere omninò constituunt. Tumulus erat non procul ab vrbe, quò Thomas identidem, è Christi disciplina, secedere propitiandi æterni Regis & sui recolligendi gratia, consueuerat: in eum

Bbb 4 locum

*Martyrio coronatur A-
postolus.*

locum, tempore captato, Brachmanarum armatum cum suis similibus impetum dant: ibi Apostolus dum ad Crucem alienato ab sensibus animo, Deum pro salute hominum, & eius profertim populi deprecatur, telis primum ac lapidibus appetitus, dein ab vno è Brachmanis lancea transossus occubuit. Venerandum corpus inde sublatum à discipulis & in templo nuper ædificato conditum est. Accessit martyrij nomine & memoria causa, fragmentum hastæ, quæ inhaerat costis: & baculus præferratus, quo ille ad peregrinationes utebatur: & vna fœtilis cespiti inserto, nêpè qui manentem è sacris vulneribus cruorem ebiberat. Exinde locus multis miraculis claruit, ac magnus eodem ex omni parte concursus, voti & religionis ergo fieri ceptus.

Nota Historie veritatem.

Hæc fermè Indi sciscitantibus Lusitanis, nô è fama solum, sed etiam è veterum annalibus edidère: quin egregias Thomæ laudes, ac mortem pro Christi nomine fortiter obitam, pueris Malabarib. patrio carmine decantare mos est. Sunt qui cum tribus magis qui ad Christi liberatoris incunabula cum muneribus adoranda, Sybillæ Indicæ (vt ferunt) monitu, stella duce tetenderant (quo in numero Pirimal Ceilani Rex ponitur) Thomam in Oriente cõgressum: dequè immani trunco miraculum non Meliapore, sed Crāganore perpetrasse dicant: ac postremo in Calamina vrbe maclatū Regis imperio (qui Sagamo defuncto successerat) ac sacrum deindè corpus Edessam Mesopotamiæ translatum à Christianis fuisse contendunt. Vtcunquè res habeat (nam ego meam

meam interponere sententiam in tali re, tantoque locorum & temporum interuallo non aufim) satis constat, Apostolum in Coromandelio tractu Gangerici sinus palmam tulisse martyrij; nec dubium est quin ex diuini viri præceptis atque institutis, ingens hominũ multitudo varijs Indiæ dispersa regionibus in hæc vsque tempora, Christi nomen fidemque tenuerit; quanquam ex Armenia Patriarchæ Nestoriani placitis, à quo episcopos paulò ante hanc memoriã accipere consueuerant, multis vitijs & erroribus inquinatam; alioquin Apostolicas cæremonias magna ex parte obeunt; altaris mysteria religiosè venerantur; eoque viatico, decedentes è vita se muniunt. Auentus Domini & 40. dierum solenne ieiunium diligenter obseruât; quotidianę psalmodię, & sacris insistent; & cum alia Christi Domini Sãctorumque festa ritè concelebrant, tum verò præcipuè Paschaliũ feriarum octauam: quã Dominicam in Albis vocamus, quòd eo demũ die, incredulus antea Sanctus Thomas, indito in Christi latus ac vulnera digito, Dominum suum ac Deum suum præclara testificatione confessus est. Alia prætereã multa ex maiorum traditione diligenter obseruant; eo maiore fidei & constantiæ laude, quod ob id ipsum non modò à Mahometanis hominibus acerbè vexantur, sed etiam ab Regulis Ethnicis in seruitutem redacti, cum alias indignitates & contumelias, tum verò sedè ac domicilia inquisi-
tionibus redimere subindè coguntur.

Cæterum, vt ad Apostolum reuertamur, Ioannes tertius, defuncto Emmanuele, anno gratis

Bbb, 5

vige-

*Cæremonias
ab Apostolo
acceptas e-
viatico, decedentes è vita se muniunt. Auentus Domini & 40. dierum solenne ieiunium
diligenter obseruât.*

*Maffeiũ Hi-
stor. Indica-
rum lib. 1.*

*Ioannes 3.
Lusitania
Rex curat
inuestigari
S. Thomae
Sepulchrum.*

vigesimo, acceptis regni gubernaculis, per
teras Eduardo Indiae Praetori mandavit, ve
dini Apostoli Thomae sepulchrum in Coroman
delio littore peruestigandum curaret: daret
operam uti sacrosanctae illae reliquiae (quan
quam eadem (uti supra dictum est) vel earum
certe partem Mesopotamia sibi vendicat) cum
dignitate custodirentur. Eduardus Emmanue
li Friar, Praeposito Coromandelicae orae, cum
sacerdotibus, aliquot & architecto id nego
cij dat. Profecti Melioporem (nam ibi sicut
Apostoli corpus audierant) aequatam solo in
gentis amplitudinis urbem offendunt. Pauca
tantum pyramides, turreaque & columnae, mi
serabili est strage supererant: nec non varij co
loris lapides, ac veluti porphyretica pere
gregie sculpta fragmenta; quae antiquum ur
bis ornatum & elegantiam satis arguerent.

*Vetustissimum
templum.*

In ijs visebantur operosa magnifici cuiusdam
templi vestigia: vno tantum superstite ad O
rientalem plagam sacello; crebris intus fo
risque lapideis Crucibus est veteri disciplina
consperso. Sub eo tecto latere Apostoli ossa
cum accolae pro certo affirmarent, primum
omnium sarcire ipsum aedificium placuit: quod
testudinis pondere pressi parietes aliquot lo
cis vitium fecissent. Ad eos ergo fulciendos, ac
renouanda fundamenta, conductis est vicino o
peris, dum effoditur humus, ad quintum fer
me doctorem apparuit locus lapidea tabu
la tectus: in quam ab interiore parte incisae
priscae gentis lingua (uti a peritis cognitum est)
literae testabantur, templum id ab Sancto Dei
Apostolo Thoma quondam exstructum; et tem
plo

plottendo colendoque, mercium quæ in urbem importarentur, decimam ab Sagamo Rege attributam: accesserat obrestatio ad posteros, ne quid ex eo vectigali ac donatione immiurum vellent.

Paulo infra eam tabulâ, ipsius Regis (viti ex priscorum traditione Indi affeuerabant) cadauer inuentum. Altius dein molientibus terrâ, quadratum, primò lateritiâ, postremò lapideæ structuræ septum apparuit; multiplici operimeto, pedû circiter nouè altitudinibus quod sepultû haud dubie corpus Apostoli dicebatur esse adhibiti ad amouendum operculû Lusitani duo (nâ Indis rem eiusmodi cõmittere non est visum) non nisi noxis per sacrâ confessione expiatis, & reconciliato per Eucharistiâ Deo, aggredi rē ausi, locum aperiunt. Immitta calci & arenæ candidissimâ specie ossa, & apposita lanceæ cuspis, & viatorij baculi frustum, iteque vas fictile, fidem inuenti demum sacri thesauri Lusitanis fecere. Sub hæc repertum aliud cuiusdam è Thomæ discipulis cadauer; ceterum tetra ac terreo aspectu, quemadmodum & Sagami Regis: vt, si alia argumenta defuissent, ex ipso propemodum colore dignosci Apostoli ossa potuerint. Eo maior gratulatio fuit Christianorum: & affabre factas, arte Sinarû, arculas duas, è proximo emporio Paleacate confestim afferri placuit: quarum in altera eximij operis argento cælata, ipsius Apostoli, in altera discipulorum eius reliquæ inclusæ: & commune gaudium solenni supplicatione pompaq;, & priuatis omnium qui aderant studijs celebratû est. Propositis dein

Regis Sagami corpus vna cum S. Apostoli Thomæ inuenitur.

Certissima indicia inuenti corporis S. Apostoli.

de in ipso altari arculis, adhibitoque custode, claves utriusque Emmanuel Frias Cocynum Prætori Menesio detulit. Hoc maxime modo per eos dies & sacello & religioni consulerunt.

*S. Apostoli
Thomæ cor-
poris Goam
translatum.*

Biennio deinde post, eadem ossa intra ipsam aram occulto loco, duobus tantum conficijs Lusitanis, abdita; ac postremò Goam, Constantino Brugantio Prorege (qui D. Thomæ templum in ea vrbe extruebat) à fratre quodam Franciscano translata fuisse comperio.

*Lib. 3. Indi-
carum Histor.
Hunc Marti-
num Alfon-
sum, India
prætozem
nominatum
quidam fuisse:
sed non im-
perasse scri-
bit Maffei.
Idem Indici
maris præse-
stem fuisse
lib. II.*

Hæc quæ sequuntur Hieronym. Osorius.

Tempore quo Martinus Alfonsus Sousa, vir fortissimus pro Rege Ioanne tertio Indiam cum imperio obtinebat, fuerunt ad illum æneæ tabulæ delatæ in quibus erant incisæ literæ, quarum usus absoleuerat; ita ut nemo eas legere possit. Fuit tandem ab illo Iudæus accersitus multis linguis eruditus & minimè antiquitatis ignarus; qui eas tandem cum difficultate propter scripturæ antiquitatem, & linguæ parum notæ rationem (erat enim ex multis conflata) perlegit. Literæ autè nihil aliud in summa continebant, quam Regis, qui Thomæ temporibus, illis terris imperabat, donationem Thomæ factam telluris certa dimensione definitæ, in qua templum extrueret. Et quia huius divini viri mentio facta est, non alienum arbitror, hoc in loco aliud testimonium antiquitatis afferre, quod Thomæ monumentum continet.

Anno à Christo nato M. D. LXII. Pontifex Cochunensis misit ad Henricum Cardinalem testimonium publicis literis consignatū, quod

histo-

historiam commemoratione dignam contine-
 bat. In ea ciuitate quã diximus appellari * Ma-
 lipurem, & nunc, postquam à Lusitanis fre-
 quentari cæpit, S. Thomæ ciuitas appellatur
 erat in colle facellum ædificatum, eò quod af-
 firmarent incolæ in eo loco Thomam fuisse à
 religionis hostibus interfectum. Erat autem
 hoc solènitè institutum, vt in eo facello octo
 diebus antè diem natalem Christi, res diuina
 fieret, & omnes Christiani eo conuenirent.
 Fuerat quoque antè 14. annos in illo colle in-
 uenta Crux in lapide incisa; in cuius fastigio
 columbæ imago insidebat. Basis verò erat in
 specie quadam herbarum, quæ diffundi latissi-
 mè videbantur, collocata; & tam fastigiũ quã
 basis & brachia in liliorum formam desine-
 bant. Arcus eam ex eodem lapide factus vndi-
 que muniebat. In arcu erant incisæ literæ, quas
 nemo legere poterat. Totum hoc opus inte-
 grũ, quod erat satis magnum, fuit super altare
 eiuidem facelli multorum operis statutum. In
 Cruce eminebant notæ sanguinis insignes. Ac-
 cidit autem die, quo Christiani conueniebãt,
 vt in eo fano salutationem ab Angelo factam
 sanctissimæ Virgini, 8. dies, antequam dies
 Christi natalis adueniret, celebrarent; cum sa-
 cerdos, qui rem diuinam faciebat, Euangelium
 inchoaret, vt Crux in nigrum colorè vertere-
 tur, & liquor ex illa incredibili copia dimana-
 ret: deindè color cœruleus pro nigro subiret.
 In locis autem vbi notæ sanguinis extabant,
 rosei coloris splendor eluxit. Sequentibus de-
 indè annis eodem die semper eueniebat. Nec
 enim alio die (quod magnam admirationem

* *Maff. Ma-
 lipurem
 nunc dicitur
 ciuitas S.
 Thomæ.*

*Stupendum
 vetustæ Cru-
 cis miracu-
 lum.*

com-

cōmouebatur) id in nulla Cruce cernebatur. Fuit tamen aliquo tempore eius rei, quæ admirabilis omnibus videbatur, intermissio.

Aliud eiusdem Crucis miraculum.

Anno autem M. D. L. XI. cum Christiani in eundem locum cum eadem pompa & celebritate conuenirent, eo die quo Crux dum sacrificium fieret, stillare solebat, & Sacerdos Euangelium inchoaret (id enim admirandum videbatur quod nunquam prius, quam Euangelium legi cœpisset, ea Crucis mutatio fieret) Crux repētē nigris maculis, splendidis tamē inficeretur, donec tandem alijs atque alijs subuenibus, tota nigresceret. Ita verò splendebat, atque si fuisset oleo delibuta. Tū instar roris guttae defluere cœperunt; quæ paulatim grandiores effectæ, totâ Crucē humore largissimo cōpleuerūt. Peregit sacerdos cū multis lachrymis & crebro singultu sacrificiū. Deindē ascendit in altare & linteis, quibus in rebus sacris de more procurâdis uti solebat, Crucē exersit. Linea maculis sanguineis tinctâ repētē sūt. Ciuitatis præfectus, & reliqua multitudo quæ cōuenerat manus in cœlū tēdere; Christi numē implorare; flagitiorum veniam postulare; & ad studiū religionis ardentius excitari. Crux autē postquam multo liquore fluxit, clarius splendere cœpit: & color sanguineus euidentius eluxit.

Hoc signum commouit & præfectū vr̄bis & primarium sacerdotem, ut diligenter inquirerent, ecquis esset, qui literas illis interpretari posset. Aiunt incolæ, in Narsingæ regno esse Brachmanam, inter omnes Brachmanas literis & eruditione præstantem, qui varias linguas tenebat. Hominem cōtinuò accersunt, & inter-

interrogant an illas literas nosset. Respondit literas esse priscas quibus antiqui sapientes utebatur: negligentia verò hominum factum esse, ut earum cognitio interiret. Quin etiam linguam, qua erant descriptæ, à paucis admodum teneri. Admonent illi Brachmanam, ut in altare ascendat. Restitit ille, & nefarium facinus esse dixit, altare in quo res diuina fieret, humanis pedibus conculcari. Inuitus tamen subiit, & literas per legit, quarum vim eam esse dixit, ut vna nota 10. & 15. & 20. literarum officio fungeretur. Sententia verò literarum in summa hæc erat; Thomam diuinum virum fuisse à Dei filio, cuius erat discipulus, in eas oras Sagami Regis tempore missum, ut Dei summi notitia gentes illas erudiret. Ibiq̃ templum extruxisse & res admirabiles effecisse: atq; tandem cum genibus flexis ad Crucem illam affixus, orationem ad Deum funderet, à quodam Brachmana fuisse hasta trāsfixum. Crucē verò eiusdem viri sanctissimi cruore tinctam, ad memoriam virtutis illius sempiternam, relictam fuisse. Hæc erat sententia quæ literis cōtinebatur. Fecit autē maiorem fidē alius eiusdem sectæ vir aliundē accersitus, grandis admodum natu, & sapientiæ opinione præstans qui literas in eandem sententiā interpretatus est. Huius autem Crucis exemplum, in eodem ligno, ex quo templum ædificatum perhibent, insculptum, cum literis publicis multorum virorum testimonio consignatis, retineo: cuius fides tantis tūc argumentis explorata fuit: ut nemo possit de tam claris atque testatis viri diuini monumentis ambigere.

*Sententia
literarum
veteris il-
lum Crucis.*

MAR-